

SAŽETAK PRESUDE

KONTALEXIS PROTIV GRČKE (br.2) OD 6. RUJNA 2018. GODINE ZAHTJEV BR. 29321/13

Nema povrede prava na pošteno suđenje zbog odbijanja zahtjeva za obnovu kaznenog postupka povodom presude ESLJP-a kojom je utvrđena povreda članka 6. Konvencije

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva grčki je državljanin koji je 2008. godine podnio zahtjev ESLJP-u navodeći da je povrijeđeno njegovo pravo na pristup "zakonom ustanovljenom sudu". Naime, jedan od sudaca koji je trebao sudjelovati u postupku protiv podnositelja zahtjeva, iznenada je zamijenjen bez ikakvog obrazloženja. U presudi od 31. svibnja 2011. ESLJP je utvrdio povredu članka 6. stavka 1. Nakon te presude podnositelj je pred Atenskim Prizivnim sudom tražio obnovu kaznenog postupka i ukidanje presude domaćeg suda kojom je osuđen na uvjetnu kaznu od dvije godine zatvora. Naglasio je da je ESLJP utvrdio da je izostanak obrazloženja zašto sudac nije bio u mogućnosti sudjelovati u postupku te zašto je iznenada zamijenjen drugim sucem, dovoljan da izazove sumnju u transparentnost postupka. Prizivni sud je odbio podnositeljev zahtjev navodeći da nije pretrpio nikakvu štetu kao posljedicu povrede koju je utvrdio ESLJP. Kasacijski sud je odbacio reviziju podnositelja zahtjeva protiv odluke kojom nije dopuštena obnova kaznenog postupka uz obrazloženje da se povreda koju je utvrdio ESLJP nije odnosila na pravo optuženika da mu se sudi pred neovisnim i nepristranim sudom. Povreda je bila isključivo formalne prirode te je bila obuhvaćena učinkom *res iudicata* presude Kasacijskog suda. Sukladno tome, presuda ESLJP-a od 31. svibnja 2011. nije mogla dovesti u pitanje odluku Kasacijskog suda u prvotnom postupku.

PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, podnositelj zahtjeva je tvrdio da je odbijanje obnove kaznenog postupka, predstavljalo novu povredu njegovog prava na pošteno suđenje od strane zakonom ustanovljenog suda. Pozivajući se na članak 46. Konvencije, tvrdio je da je odbijanje njegovog zahtjeva za obnovu postupka značilo odbijanje izvršenja presude ESLJP-a od 31. svibnja 2011. godine.

OCJENA ESLJP-a

Članak 6. stavak 1.

Glede pitanja je li članak 46. Konvencije spriječio ispitivanje prigovora na temelju članka 6., ESLJP je utvrdio da je podnositelj u novom zahtjevu podnio novi prigovor koji se odnosi na navodnu nepravilnost postupka povodom izvanrednog pravnog lijeka. Taj je postupak različit od onog koji je bio predmetom presude ESLJP-a od 31. svibnja 2011. U pogledu izvršenja te presude, u tijeku je postupak nadzora Odbora ministara Vijeća Europe. Međutim, to ne sprječava ESLJP da ispita zahtjev u dijelu u kojem su izneseni novi aspekti koji nisu bili utvrđeni u prvotnoj presudi. Prema tome, članak 46. nije spriječio ispitivanje novog zahtjeva podnositelja o pravičnosti postupka koji je okončan presudom Kasacijskog suda.

Novi prigovor bio je kompatibilan *ratione materiae* s člankom 6. Konvencije. Naime, postupak predviđen člankom 525. stavkom 1. točkom (e) Zakona o kaznenom postupku ne predstavlja takav izvanredni postupak koji ne spada u područje primjene članka 6.

Kad je odbio podnositeljev zahtjev za obnovu kaznenog postupka, Kasacijski sud je smatrao da je povreda koju je utvrdio ESLJP bila formalnog karaktera te da se nije odnosila na pravo zajamčeno člankom 6., odnosno pravo na neovisni i nepristrani sud. Povreda koju je utvrdio ESLJP nije utjecala na pravednost postupka niti na ocjenu sudaca kaznenog suda. Povreda je bila *fait accompli* i pokrivena je pravomoćnom presudom Kasacijskog suda.

Prema tumačenju Kasacijskog suda članka 525. Zakona o kaznenom postupku, postupovne nepravilnosti, poput ovih u predmetnom postupku nisu dovele do automatskog prava na ponavljanje postupka. Takvo tumačenje, koje je imalo učinak ograničavanja slučajeva koji bi mogli dovesti do obnove pravomoćno okončanog kaznenog postupka ili barem podvrgavanja tih slučajeva uvjetima koje će procijeniti domaći sudovi, nije bilo proizvoljno. To je potvrdila i ustaljena sudska praksa ESLJP-a. Naime, Konvencija ne jamči pravo na ponavljanje postupka i ne postoji jedinstveni pristup među državama članicama glede funkcioniranja postojećih mehanizma ponavljanja postupaka.

Grčki Kasacijski sud je smatrao da presuda iz 2011. nije dovela u pitanje neovisnost ili nepristranost sudaca koji su donijeli predmetnu presudu, niti pravičnost postupka u cjelini. S obzirom na slobodu procjene koju domaća tijela imaju pri tumačenju presuda ESLJP-a, te u svjetlu načela koja reguliraju izvršenje presuda, nije bilo potrebno izraziti stajalište o valjanosti tumačenja Kasacijskog suda. Bilo je dovoljno što se ESLJP uvjerio da ta presuda nije proizvoljna jer suci Kasacijskog suda nisu iskrivljeno niti pogrešno prikazali presudu ESLJP-a.

Čak i da se nije složio s analizom Kasacijskog suda u svakom pogledu, ESLJP nije mogao zaključiti da je tumačenje njegove presude iz 2011. kao cjeline, bilo posljedica očigledne činjenične ili pravne pogreške koja je dovela do "uskraćivanja pravde", a time i do proizvoljne procjene. Prema tome, nije bilo povrede članka 6. Konvencije.

Članak 46.

ESLJP ne može razmatrati pitanje podvrgavanja visokih ugovornih stranaka konačnoj presudi, ako ono nije pokrenuto u kontekstu postupka predviđenog člankom 46. stavcima 4. i 5. Konvencije. Prema tome, u dijelu u kojem je podnositelj zahtjeva prigovorio propustu tužene države da ispravi povredu utvrđenu presudom iz 2011. godine, ESLJP nije bio nadležan *ratione materiae*.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.